

БЪЛГАРСКИ НА ЕДИН ДЪХ
УЧЕБНИК ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ТУРЦИ

BİR NEFESTE BULGARCA
TÜRKLER İÇİN BULGARCA DERS KİTABI

Това е откъс от книгата.

Цялата книга може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

Драги ученико,

В това учебно помагало ще намерите всичко необходимо за успешното ви общуване на български език, бързо ще напредвате в усвояването на думите, тъй като лексиката е изложена равномерно и тематично, а най-често срещаните в ежедневието думи са многократно употребявани тук, за да може лесно да ги запомните. Също така с лекота ще преодолявате трудностите, произтичащи от различията между родния ви език – турския и българския, защото там, където е възможно, са дадени паралели между двата езика, а пък там, където съществуват разлики в понятията или категориите, са направени изчерпателни обяснения.

Желая Ви приятни и забавни мигове по време на обучението ви!

От автора

Değerli öğrenci,

Elinizdeki ders kitabında başarılı Bulgarca iletişiminiz için tüm gerekenleri bulabilirsiniz. Leksikal malzeme ders konularına bağlı olarak düzenli biçimde kullanıldığı için sözcükleri zorluk çekmeden kısa zamanda öğrenip benimseyeceksiniz. Günlük temaslarda en sık kullanılan kelimeleri kolayca bellek amacıyla ders kitabında bunlara geniş yer veriliyor. Öte yandan, anadiliniz Türkçe ile Bulgarca arasındaki farklılıklardan kaynaklanan güçlükleri kolaylıkla aşmanız için de birçok anahtar sunuluyor. Ders kitabında, mümkün olduğu kadar, iki dil arasında paralel kurulması, kıyaslama yapılması sağlanmıştır. İki dilde mevcut kavram veya kategori farklılıklarının iyice anlaşılması için sunulan doyurucu açıklama ve tanımlamalardan da yararlanabilirsiniz.

Bulgarca öğreniminizin hoş ve eğlenceli geçmesini candan diliyorum!

Elena Stoyanova

автор на учебника – ders kitabının yazarı – Елена Стоянова
редактор (турски език) – editör (Türkçe) – Нели Димитрова

Да не се разпространява с търговска цел.

İletişim: birnefestebulgarca@gmail.com

БЛАГОДАРНОСТИ – TEŞEKKÜRLER

Искам да благодаря на всички. На семейството ми и приятелите ми за оказаната ми подкрепа, за проявеното търпение и за куража, който ми вдъхнаха! На моите преподаватели от СУ “Св. Климент Охридски”, катедра по тюркология, особено на проф. Емил Боев, на ст. ас. Жана Желязкова, на г-жа Нели Димитрова за знанията, които получих от тях. Благодаря също на своите ученици за възможността, която ми дадоха да открия трудностите, с които би се сблъскал един турчин по време на изучаването на български език и ми посочиха начините за справяне с тези трудности. Най-много искам да благодаря на Мюжде и Мустафа Четин, тъй като задълбочената ми работа с тях стана причина за написването на този учебник. Искам да благодаря също така и на моите спонсори за доверието, което ми гласуваха чрез този акт на финансиране, без който реализирането на това издание не би било възможно.

Благодаря ви!

Елена Стоянова

АЗБУКА

А	а	[a]	П	п	[p]	А	а	П	п
Б	б	[b]	Р	р	[r]	Б	б, б̆	Р	р
В	в	[v]	С	с	[s]	В	в, в̆	С	с
Г	г	[g]	Т	т	[t]	Г	г	Т	т
Д	д	[d]	У	у	[u]	Д	д, д̆	У	у, ў
Е	е	[e]	Ф	ф	[f]	Е	е	Ф	ф
Ж	ж	[j]	Х	х	[h]	Ж	ж, ӂ	Х	х
З	з	[z]	Ц	ц	[ts]	З	з, з̆	Ц	ц, ц̆
И	и	[i]	Ч	ч	[ç]	И	и	Ч	ч, ч̆
Й	й	[y]	Ш	ш	[ʃ]	Й	й	Ш	ш
К	к	[k]	Щ	щ	[ʃt]	К	к	Щ	щ, щ̆
Л	л	[l]	Ъ	ъ	[ɪ]	Л	л, л̆	Ъ	ъ
М	м	[m]	Ь	ь	[y]	М	м	Ю	ю
Н	н	[n]	Ю	ю	[yu]	Н	н	Я	я
О	о	[o]	Я	я	[ya]	О	о		

Ünsüzler, ayrı harfi göstermek üzere telaffuz edilir ve onlara [ɪ] sesi eklenir.
Harf olarak “**Ħ**” “**i kratko**”, “**Ḃ**” “**er golyam**”, “**Ḃ**” “**er malık**” diye okunur.

УЧЛЕНЯВАНЕ НА ЗВУК [Ц]

[Ц] SESİNİN BOĞUMLANMASI^{1/}:

/

Прочетете /Окууун/^{2/}:

т-с-т-с-т-с-т-с-т-с-т-с; тттссс-тттссс-тттссс-тс-тс-тс-тс-тс-тс-ц; ц; ц

ца   цо   цу   цъ

ац   оц   уц   ъц

ац-ца   оц-цо   уц-цу   ъц-цъ

цо   цу   оц   уц   оцо   уцу   уцо   оцу

це   ци

ец   иц

ец-це   иц-ци

аца   еца   ица   оца   уца   ъца

аце   еце   ице   оце   уце   ъце

аци   еци   ици   оци   уци   ъци

ацо   ецо   ицо   оцо   уцо   ъцо

ацу   ецу   ицу   оцу   уцу   ъцу

ций   цей   цай   цой   цуй   цъй

це-це-це-це-це-це

ци-ци-ци-ци-ци

цеци   цеци   цеци   цеци

цице   цице   цице   цице

алца   анца   амца   арца

¹ Yorulduğunuz zaman mutlaka duraklamanız gerek. Bu alıştırmaya başlamadan önce, [ц] ve [т] sesleri arasındaki farkı işitebildiğinizden emin olmalısınız.

² [ц] sesi, [т] ve [с] seslerinden ibarettir. Fakat onu telaffuz ederken, [т] ve [с] sesleri ayrı söylenmez, birlikte, daha hızlı ve daha az zamanda söylenir.

елце енце емце ерце
илци инци имци ирци
олцо онцо омцо орцо
улцу унцу умцу урцу

цици цеце цаца цоцо цуцу цъцъ   цеци цаци цоци цуци
цицо цецо цацо цицу цецу цацу

ицпи ецпе ацпа оцпо уцпу ъцпъ
ицфи ецфе ацфа оцфо уцфу ъцфъ
ицки ецке ацка оцко уцку ъцкъ

ицти ецте ацта оцто уцту ъцтъ

ипци епце апца опцо упцу ъпцъ
ифци ефце афца офцо уфцу ъфцъ
ихци ехце ахца охцо ухцу ъхцъ
икци екце акца окцо укцу ъкцъ

исци есце асца осцо усцу ъсцъ
итци етце атца отцо утцу ътцъ

цаца	Цеци	яйце	Турция	чужденец	шурец	цигулка	център
цокъл		ръце	пилци	колелце	прозорец	царица	акцент
процент		овца [офца]		шпиц	шприц	цвят	цвете

СВЯТ – ЦВЯТ

от света – оцветя

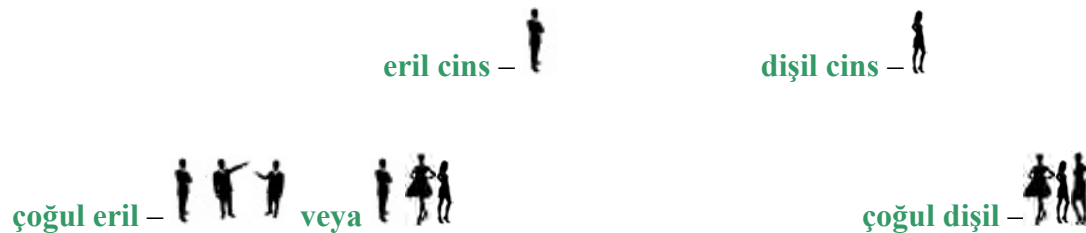
отсея – оцеля

отсенки – оценки

цена – сцена

ОТКЪДЕ СТЕ ВИЕ?

DİKKAT:

Devlet	→	milliyet (tekil – eril, dişil)		milliyet (çoğul)	şifhat ve dil
България	→	българин	→	българи	български /език/
		българка	→	българки	
Турция	→	турчин	→	турци	турски /език/
		туркиня	→	туркини	
чужбина	→	чужденец	→	чужденци	чужд /език/
		чужденка	→	чужденки	

Финландия, Литва, Латвия, Естония, Армения, Иран, Ирак, Сирия, Ливан, Саудитска Арабия, Йордания, Израел, Кувейт, Индия, Китай, Япония, Египет, Либия, Тунис, Алжир, Мароко, Канада, САЩ, Австралия

Украйна – украинец – украинка	- украински		
Швеция – швед – шведка	- шведски;	Дания – датчанин – датчанка	- датски
Кипър – кипърец – кипърка	- кипърски;	Малта – малтиец – малтийка	- малтийски
остров – островитянин – островитянка			
Израел – евреин – еврейка	- еврейски		
Египет – египтянин – египтянка	- египетски		
Либия – либиец – либийка	- либийски;	Тунис – тунизиец – тунизийка	- тунизийски
Алжир – алжирец – алжирка	- алжирски;	Мароко – мароканец – мароканка	- марокански

арабин /араби/	→	арабка /арабки/
евреин /евреи/	→	еврейка /еврейки/
негър /негри/	→	негърка /негърки/
индиец /индийци/	→	индийка /индийки/ (Индия)
индианец /индианци/	→	индианка /индианки/ (Латинска Америка)

ЛИЧНИ МЕСТОИМЕНЯ – И. П. /KİŞİ ZAMİRLERİNİN (ADILLARIN) YALIN DURUMU/

	TEKİL	ÇOĞUL

1. kiři		Аз	Ben		Ние	Biz
2. kiři		Ти	Sen		Вие	Siz
3. kiři		Той	О /eril cins/		Те	Onlar
		Тя	О /diřil cins/			
		То	О /orta cins/			

СЪМ¹

Аз   **СЪМ**   -/y/ım; -/y/im; -/y/um; -/y/üm

Ние   **сме**   -/y/ız; -/y/iz; -/y/uz; -/y/üz

¹ “СЪМ” eylemi Türkçenin ek-eylemine eşittir. Fakat ondan daha geniş olarak kullanılır. Onunla cümle başlayamadığı için, kullanımında bazı deęişiklikler oluşur. Bulgarca cümlenin sırası – özne + yüklem + nesne + tümleç biçimindedir.

Ти **си** -sin; -sin; -sun; -sün

Вие **сте** -sınız; -sınız; -sunuz; -sünüz

Той }
Тя } **е** -dır; -dir; -dur; -dür
То } -tır; -tir; -tur; -tür

Те **са** -dırlar; -dirler; -durlar; -dürler
-tırılar; -tiriler; -turlar; -türler

Аз съм от Турция.	Аз съм турчин/туркиня/.	=	Турчин /туркиня/ съм .
Ти си от Турция.	Ти си турчин /туркиня/.	=	Турчин /туркиня/ си .
Той е от Турция.	Той е турчин.	=	Турчин е .
Тя е от Турция.	Тя е туркиня.	=	Туркиня е .
Ние сме от Турция.	Ние сме турци /туркини/.	=	Турци/туркини/ сме .
Вие сте от Турция.	Вие сте турци /туркини/.	=	Турци/туркини/ сте .
Те са от Турция.	Те са турци /туркини/.	=	Турци/туркини/ са .
Аз не съм от България.	Аз не съм българин /българка/.	=	Не съм българин /българка/.
Ти не си от България.	Ти не си българин /българка/.	=	Не си българин /българка/.
Той не е от България.	Той не е българин.	=	Не е българин.
Тя не е от България.	Тя не е българка.	=	Не е българка.
Ние не сме от България.	Ние не сме българи /българки/.	=	Не сме българи /българки/.
Вие не сте от България.	Вие не сте българи /българки/.	=	Не сте българи /българки/.

Направете според модела:

Аз съм от България.

Аз съм българин.

Българин съм.

Аз не съм българин.

Не съм българин.

1. Ти си от Турция. ....
.....
2. Те са от Румъния. ....
.....
3. Никос е от Гърция. ....
.....
4. Тя също е от Гърция. ....
.....
5. Енцо е от Италия. ....
.....
6. Тя е от Испания. ....
.....
7. Пиер е от Франция. ....
.....
8. Ан-Мари също е от Франция. ....
.....
9. Той е от Германия. ....
.....
- 10 И тя е от Германия. ....
.....
11. Те са от Англия. ....
.....
12. Те са от Унгария. ....
.....

Не сме поляци, чехи сме.

Вие от Полша ли сте? Или от Чехия?

1. Не съм българка, туркиня съм. ....
  2. Не е францужойка, белгийка е. ....
  3. Не са мароканки, тунизийки са. ....
- Той от Турция ли е? (България)**

– Не, той не е турчин. Българин е. Той българин ли е? Не е ли турчин?

1. Той от Франция ли е? (Белгия)

.....

2. Тя от Англия ли е? (Америка)

.....

3. Те от Германия ли са? (Австрия)

.....

4. Тя от Швеция ли е? (Дания)

.....

5. Той от Румъния ли е? (Гърция)

.....

6. Тя от Гърция ли е? (Сърбия)

.....

7. Той от Русия ли е? (Полша)

.....

8. Тя от Унгария ли е? (Чехия)

.....

9. Те от остров Малта ли са? (Кипър)

.....

10. Вие от Армения ли сте? (Турция)

.....

11. Той от Египет ли е? (Мароко)

.....

12. Тя от Италия ли е? (Франция)

.....

13. Те от Китай ли са? (Япония)

.....

14. Тя от Ливан ли е? (Либия)

.....

15. Той от Индия ли е? (Америка)

.....

16. Той от Европа ли е? (Азия)

.....

Попълнете с липсващата буква, където е необходимо:

Българи_	б_лгарин	б_лгарка
Турц_я	тур_ин	тур_иня
Рус_я	рус_ак	рус_иня
Ав_стралия	а_встралиец	а_встралика
Ав_стрия	ав_стриец	ав_стрийка
Ш_веция	шве_	швед_а
Шве_цария	шве_царец	шве_царка
Фран_ия	франц_зин	француз_йка
Македон_я	македоне_	македон_а
С_рбия	сърби_	с_ръбкия
Че_ия	че_	че_кия
Испани_	испан_ц	_спанка
_вропа	евр_пеец	европе_ка
Порт_галия	порт_галец	порту_алка
Кита_	кита_ц	кита_ка
Египе_	егип_тянин	египтян_ка
Туни_	туни_иец	туниз_йка
Г_рция	г_рък	г_ркиня
Пол_а	пол_к	пол_кия
Канад_	канаде_	канад_а
Англ_я	англи_анин	англича_ка
Бел_ия	белги_ц	белги_ка
Ли_ан	ара_ин	араб_ка
Рум_ния	рум_нец	румън_ка
К_пър	ки_ърец	к_пърка
Либи_	либ_ец	либи_ка
Куб_	куби_ец	кубин_а
Перу_	перуан_ц	перуан_а
Ун_ария	унгар_ц	унгар_а
Итали_	итали_нец	итали_нка
Мексик_	мексик_нец	мек_сиканка
_гославия	югославян_н	югославянк_
остро_	островит_нин	острови_янка

КОЙ СИ ТИ?

Кой си ти? Аз съм Георги. Аз съм от България. Аз съм българин.

Кой сте Вие? Аз съм Иван. Аз също съм българин. Аз съм от София.

Кой е той? Това е **господин Хикмет**. **Той** е от Турция. **Той** е турчин.
Господин Смит е чужденец. **Той** е от Англия. Англичанин е.

Коя е тя? **Госпожа Хикмет** също е туркиня. **Тя** е от Анкара.
Госпожа Смит също е от Англия. **Тя** е англичанка.
Това е госпожица Иванова. **Тя** е българка.

Коя си ти? Аз съм **Мария**. От Пловдив съм.

Коя сте Вие? Аз съм **Йълдъз**. От Истанбул съм.

Кои сте вие? Аз, **той** и **тя** сме от България. **Ние** сме българи.
Ти и **той** не сте ли турци? **Вие** не сте ли от Измир?

Кои са те? **Господин, госпожа и госпожица Хикмет** са турци. **Те** са турци.
Той и **тя** са чужденци. **Те** са чужденци.
Това са Севинч и Ажда. **Те** са туркини.

Кой съм аз?

Коя съм аз?

Кои сме ние?

Кой си ти?

Коя си ти?

Кои сте вие?

Кой сте Вие?

Коя сте Вие?

Кой е той?

Коя е тя?

Кои са те?

Кой сте Вие? Откъде сте Вие? Представете се.

ПРОФЕСИИ

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

